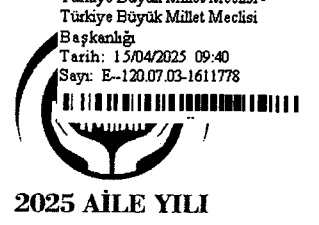

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-15514166

Konu : Soru Önergeleri (7/18954-7/21177)

7/18954 GK 42

7/21177 GK 78

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.11.2024 tarihli ve 1527904 sayılı yazınız.
b) 03.01.2025 tarihli ve 1558584 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Sayın Barış BEKTAŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/18954 ve 7/21177 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

1 - 7/18954 Cevap Metni (2 Sayfa)

2 - 7/21177 Cevap Metni (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: B87F2C7F-C826-465E-B189-C470B2B381F2

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Konya Milletvekili Sayın Barış BEKTAŞ'a Ait 7/18954 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bir ülkenin sahip olduğu nüfus yapısı, toplumda uygulamaya konulacak kalkınma politikalarının oluşturulmasında belirleyici bir faktördür. Demografik yapıdaki değişimler ülkeleri sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda çok yönlü etkilemektedir.

Doğurganlık hızı 1960'lı yılların başında 6,38 iken, 2000'li yılların başında 2,38 düzeyine gerilemiştir. 2017 yılından itibaren nüfusun kendini yenileme oranı olan 2,10'un altına düşmüştür. 2023 yılında ise doğurganlık oranı 1,51 düzeyine inmiştir.

Bu bakımdan, nüfus politikalarının önceliklerinden birisi ülkemiz geleceği açısından önemli bir sorun alanı olarak önümüzde duran doğurganlık oranlarındaki düşüşün önlenmesi ve nüfusun kendini yenileme düzeyine tekrar çıkarılmasına yönelik planlamalardır. Bununla birlikte, nüfus politikaları yalnızca doğurganlık oranları ile sınırlı bir alan değildir.

Ülkemize dair nüfus projeksiyonları dikkate alındığında demografik yapıdaki değişim sürecinin pek çok alanda etkilerinin olması beklenmektedir. Bunlar arasında; işgücü piyasaları, emeklilik ve sosyal güvenlik sistemleri, sağlık ve bakım sistemleri, aile yapısındaki değişimler gibi farklı boyutları olan konular yer almaktadır. Bu bakımdan, nüfus konusu çok sayıdaki farklı kurumun görev ve sorumluluk alanına giren yönleriyle birlikte büyük bir politika ve uygulama alanıdır. Demografik yapıda meydana gelen değişimler mevzuat, politika ve uygulamaların bütüncül ve kapsamlı olarak gözden geçirilmesini; kısa, orta ve uzun dönem güçlü politikaların oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda, Nüfus Politikaları Yüksek Kurulunun oluşturulmasındaki amaç tüm kurumların ve sektörlerin eşgüdüm ve uyum içerisinde hareket etmesi, nüfus konusunun tüm yönleriyle kapsamlı olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi, politikaların bütüncül bir yaklaşımla oluşturulması, uygulanması ve izlenmesinin sağlanmasıdır. Konunun bu şekilde kapsamlı ve bütüncül olarak ele alınacak olması nüfusun mevcut refahının analizi ve bu kapsamdaki planlamalar açısından da önem arz etmektedir. Çok sektörlü ve bütüncül yaklaşım aynı zamanda etkin planlamalar ve yapısal reformlar açısından da önemlidir.

Bakanlığımızın benimsediği bütüncül bakış açısının bir yansıması olarak 2024 yılında Bakanlığımız Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Aile ve Nüfus Politikaları Daire Başkanlığı oluşturulmuştur. Nüfus konusu ile bireylerin ve ailelerin iyi olma hali ve refahı birbiriyle bağlantılı olarak değerlendirilmektedir. Hali hazırda Bakanlığımız tarafından ailenin ve bireylerin iyi olma halinin ve refahının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

15 Mayıs 2024 tarihinde "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu 2024/6 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yürürlüğe girmiştir. Genelge ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028) uygulamaya konulmuştur. Söz konusu eylem planı kapsamında aileler ile çocuklar, gençler, kadınlar, yaşlılar ve özel gereksinimli bireylerin korunması ve güçlendirilmesine yönelik çok sayıda ulusal ve uluslararası faaliyet planlanmıştır. Eylem planı merkezi ve yerel düzeyde ilgili tüm paydaşların yer aldığı kurullar yoluyla işbirliği anlayışı içerisinde ülke genelinde yürütülmektedir.

Diğer taraftan ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin topyekûn desteklenmesi, toplumun sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürebilmesi, toplumsal değerlerin yaşatılması ve nesilden nesile aktarılması, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Aile Yılı olarak Sayın

Cumhurbaşkanımız tarafından 13 Ocak 2025 tarihinde ilan edilmiştir. Aile Yılı kapsamında, ilgili bakanlıkların koordinasyonunda aile odaklı eğitimlerin artırılması, rehberlik ve danışmanlık faaliyetlerinin etkinleştirilmesi, sosyal politika ve hizmet sunum kapasitesinin desteklenmesi, dijitalleşme sürecinde ailelerin yeni koşullara uyumunun artırılması, aileye duyarlı çevre yaklaşımının geliştirilmesi aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve değerlerin gelecek nesillere aktarılması amacıyla yıl boyunca birçok önemli çalışmalar yapılacaktır.

Ayrıca Aile ve Gençlik Fonu kapsamında Bakanlığımız tarafından 'Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi' hayata geçirilmiştir. Projenin amacı, evlenmeyi planlayan çiftlere ekonomik, psikolojik ve sosyal destekler sunarak evliliklerinin daha sağlam bir temele oturmasına yardımcı olmak ve gençleri evliliğe teşvik etmektir. Proje kapsamında başvurusu onaylanan çiftlere 2 yılı geri ödemesiz, 48 ay vadeli, 150.000 TL tutarında faizsiz kredi desteği sunulmaktadır. Bunun yanı sıra evlilik öncesi ve sonrası eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlanmaktadır. Projenin pilot uygulaması 6 Şubat 2023'teki depremlerden etkilenen 4 il (Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya) ve 2 ilçede (İslahiye ve Nurdağı) 15 Şubat 2024 tarihi itibarıyla başlamıştır. Ardından Eylül ayı içerisinde Karabük, Bartın, Zonguldak ve Osmaniye illerimiz proje kapsamına eklenmiştir. Ocak 2025 itibarıyla proje 81 ile yaygınlaştırılmıştır.

Öte yandan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu mevzuatta yer alan şartları taşıyan vatandaşlarımız sosyal yardım programlarından faydalanabilmektedir.

Bu kapsamda 2002 yılında 4 farklı sosyal yardım programı yürütülürken 2024 yılı itibarıyla 50'nin üzerinde sosyal yardım programı yürütülmesi büyük önem arz etmektedir. Sosyal yardımlara başvuru kanalları çeşitlendirilmiş, vatandaşlarımızın sosyal yardımlar alanındaki farkındalık ve bilgi düzeyleri artırılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımıza bağlı ilgili birimler tarafından her bir nüfus grubuna yönelik kapsamlı çalışmalar ayrıca yürütülmeye devam etmektedir. Kadının statüsünün korunması ve güçlendirilmesi konusu gerek ilgili eylem planı gerekse Bakanlığımızca yerine getirilen diğer faaliyetler yoluyla temel bir öncelik olmaya devam etmektedir.